

Sygn. akt III AUa 419/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Dorota Goss-Kokot
Sędziowie:	SSA Marek Borkiewicz (spr.) SSA Katarzyna Wołoszczak
Protokolant:	inspektor ds. biurowości Krystyna Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2012 r. w Poznaniu

sprawy z odwołania **J. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. W..**

przy udziale zainteresowanych: J. F., M. W., J. M., P. J.

o przeniesienie odpowiedzialności za zaległe składki

na skutek apelacji odwołującego J. S.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu

z dnia 20 grudnia 2011 r. sygn. akt VII U 326/11

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 stycznia 2011 roku Nr (...) znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., na podstawie art. 107 § 1 i 2 pkt 2 i 4, art.108 § 1 i 2, art.115 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2005 roku Nr 8, poz. 60 ze zm.) w związku z art.23 ust.l, art. 31 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku Nr 205, poz.1585), orzekł, że J. F. i J. S. jako wspólnicy spółki cywilnej Biuro (...) Sp.C. J. S., J. F. z siedzibą w C., odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z wymienioną spółką za zaległości powstałe z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne w łącznej wysokości 12.558,44 zł, w tym:

na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres od 03/2008r. do 11/2008r. w kwocie 7.326,20 zł. + odsetki naliczone na dzień wydania decyzji w kwocie 2.030,00 zł. według przyjętego zestawienia - łącznie 9.356,20 zł.,

na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego za okres od 03/2008r. do 11/2008r. w kwocie 1.879,68 zł. + odsetki naliczone na dzień wydania decyzji w kwocie 522,00 zł. według przyjętego zestawienia - łącznie 2.401,68 zł.,

na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 03/2008r. do 11/2008r. w kwocie 627,56 zł. + odsetki naliczone na dzień wydania decyzji w kwocie 173,00 zł według przyjętego zestawienia - łącznie 800,56 zł.

Od powyższej decyzji, doręczonej J. S. w dniu 16 lutego 2011 roku, z zachowaniem ustawowego terminu i w formie prawem przewidzianej, odwołał się J. S., domagając się uchylenia zaskarżonej decyzji w całości i wstrzymania rygoru wykonalności tej decyzji.

J. F. nie zaskarżyła decyzji z dnia 24 stycznia 2011 roku.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację prawną i faktyczną zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2011r. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanych J. F., P. J., J. M. i M. W..

Zainteresowane J. M. i M. W. w pismach z dnia 20 kwietnia 2011 roku podały, że nie posiadają dostatecznej wiedzy i wystarczającej znajomości prawa w zakresie przeniesienia odpowiedzialności za zaległości spółki Biuro (...) Sp. C. J. S., J. F. z siedzibą w C. na jej wspólnika i dlatego trudno jest im zająć stanowisko w sprawie.

Na rozprawie w dniu 25 października 2011 roku odwołujący oświadczył, że nie kwestionuje żadnych postanowień umowy spółki, faktu zatrudnienia zainteresowanych J. M. i M. W. oraz ponownie podkreślił, że wyrok wydany w sprawie II W 256/09 przez Sąd Rejonowy w Kościanie, zwalnia go jako wspólnika spółki z odpowiedzialności za wszelkie zobowiązania wobec organu rentowego. Odwołujący zakwestionował również wysokość zadłużenia objętego zaskarżoną decyzją, ponieważ nie zna i nie posiada dokumentów spółki z których wynikałoby czy, jakie składki i za jaki okres są zaległe.

Sąd Okręgowy w Poznaniu – Wydział VII Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 20 grudnia 2011r. oddalił odwołanie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Umowa spółki cywilnej Biuro (...) Sp. C. J. S., J. W. z siedzibą w C. - następnie Biuro (...) Sp. C. J. S., J. F. z siedzibą w C., została zawarta w dniu 10 maja 2007 roku, na czas nieokreślony pomiędzy odwołującym J. S., a zainteresowaną J. F. (z d. W.) w celu prowadzenia wspólnej działalności gospodarczej, której przedmiotem miała być działalność rachunkowo - księgową (...). Do prowadzenia spółki uprawniony był każdy ze wspólników. W sprawach prowadzenia spółki między innymi w kwestii zatrudnienia, polityki cenowej, zakupu środków trwałych i innych wymagane było dokonywanie uzgodnień przez obydwu wspólników (§ 9 umowy spółki).

Wspólnicy dokonali zgłoszenia spółki cywilnej w ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Urząd Miejski Ś. pod numerem ewidencyjnym (...) w dniu 7 maja 2007 roku.

Biuro (...) Sp. C. J. S., J. F. mieściło się w C. przy ulicy (...), w miejscu zamieszkania zainteresowanej J. F..

Zainteresowana J. F. odpowiadała w Biurze (...) Sp. C. J. S., J. F. z siedzibą w C. za prawidłowość dokonywanych księgowości w prowadzonych przez Biuro księgach przychodów i rozchodów, ewidencjach przychodów oraz ewidencjach dla potrzeb podatku VAT. Wspólnicy uczestniczyli w zyskach i stratach w nierównych częściach J. S. w 20%, a J. F. w 80%. Biuro zatrudniało zainteresowaną J. M. z zawodu technik ekonomista, zainteresowaną M. W. z zawodu mechanik obróbki skrawaniem i zainteresowaną P. G.. Zainteresowane J. M. i M. W. w spółce pracowały od 15 maja 2007 roku do 31 stycznia 2009 roku w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach referenta do

spraw księgowo-kadrowych za wynagrodzeniem 1.300,00 zł brutto. Natomiast zainteresowana P. J. (z . d. G.) była zatrudniona na pełen etat od 10 marca 2008 roku do 10 czerwca 2008 roku w charakterze referenta do spraw księgowych i z tego tytułu podlegała ubezpieczeniom społecznym od 10 marca 2008 roku do 10 czerwca 2008 roku.

Pod koniec września 2008 roku zainteresowana J. F. zaprzestała współpracować z J. S., nie odpowiadała na korespondencję, telefony od niego, nie reagowała również na propozycje spotkania ze współnikiem. Odwołujący nie miał dostępu do nieruchomości w której mieściła się siedziba Biura. Pogłębiły się długi publicznoprawne związane z działalnością spółki, w tym powstało zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za zatrudnionych pracowników J. M., M. W. i P. G. za okres od 03/2008r. do 07/2008r. i od 09/2008r. do 12/2008r.

Pismem z dnia 10 grudnia 2008 roku J. S. wypowiedział swój udział w spółce Biuro (...) Sp. C. J. S., J. F. z siedzibą w C. z dniem 31 grudnia 2008 roku. Jako powód wypowiedzenia odwołujący powołał się na nadzwyczajne okoliczności, które w sposób obiektywny wykluczają jego dalsze uczestnictwo w spółce, w szczególności niemożność kontynuowania współpracy spowodowanej brakiem kontaktu między współnikami, pomimo podejmowanych prób wypowiadającego udziały, niepłacenie przez zainteresowaną J. F. w ustawowych terminach zobowiązań publicznoprawnych, sprzeniewierzenie się współniczki celowi gospodarczemu do którego spółka powinna dążyć oraz naruszenie §10 umowy spółki cywilnej z dnia 10 maja 2007 roku dotyczącego prawidłowości, w prowadzonej obsłudze finansowo - podatkowej.

Począwszy od 17 grudnia 2008 roku do 3 stycznia 2009 roku odwołujący przebywał w Indiach w celach zawodowych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. Inspektorat w K. wystawił w dniu 16 stycznia 2009 roku przeciwko spółce Biuro (...) Sp.C. J. S., J. F. z siedzibą w C., następujące tytuły wykonawcze dotyczące należności składkowych na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 03/2008r. do 07/2008r. o numerach: (...) na kwotę 1.311,20 zł., (...) na kwotę 1.394,80 zł., (...)na kwotę 1.379,80 zł., (...) na kwotę 1.090,90 zł., (...) na kwotę 941,70 zł., (...) na kwotę 345,60 zł., (...) na kwotę 363,90 zł., (...) na kwotę 360,00 zł., (...)na kwotę 248,70 zł., (...) na kwotę 29,80 zł., (...) na kwotę 120.70 zł., (...)na kwotę 119,70 zł., (...) na kwotę 118,50 zł., (...) na kwotę 94,00 zł., (...)na kwotę 81,70 zł. Tytuły wykonawcze zostały zwrócone organowi rentowemu w dniu 20 listopada 2009 roku z adnotacją zwrot - firma zlikwidowana.

Naczelnik Urzędu Skarbowego w K. wszczął postępowanie egzekucyjne w oparciu o tytuły wykonawcze wystawione przez organ rentowy oraz przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w L. przeciwko zainteresowanej J. F. (...). Postanowieniem z dnia

2 lipca 2010 roku Sąd Rejonowy w Kościanie w sprawie I Co 1384/10, wobec zbiegu egzekucji administracyjnej z egzekucją sądową, powierzył dalsze prowadzenie egzekucji Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Kościanie. Egzekucja wszczęta przeciwko spółce Biuro (...) Sp.C. J. S., J. F. z siedzibą w C. okazała się całkowicie bezskuteczna, dlatego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kościanie postanowieniem z dnia 13 października 2010 roku w sprawie o KM 1825/10 umorzył prowadzone postępowanie na podstawie art.824 §1 pkt 3 kpc, stwierdzając, że zainteresowana J. F. nie prowadzi pozarolniczej działalności gospodarczej, nigdzie nie pracuje, nie ma ustalonego prawa do renty, nie pobiera zasiłku, pozostaje na utrzymaniu męża, mienie ruchome ogranicza się do podstawowego sprzętu urządzenia domowego, który poza użytkową nie posiada wartości handlowej, zainteresowana nie jest właścicielką pojazdu, wierzycelności w tym z tytułu nadpłaconego podatku, konta bankowego. Jest natomiast wraz z mężem i siostrą właścicielem nieruchomości położonej przy ulicy (...) w C.. Przeciwko zainteresowanej J. F. było prowadzone postępowanie egzekucyjne z wniosku czterech wierzycieli w pięciu sprawach o sygnaturach Km 264/10, Km 566/10, Km 567/10, KM 568/10 i Km 569/10.

Po rozpoznaniu w postępowaniu nakazowym sprawy z oskarżenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. przeciwko J. S. i J. F., będących osobami uprawnionymi do reprezentowania podmiotu - Biuro (...) Sp. C. J. S., J. F. z siedzibą w C., Sąd Rejonowy w Kościanie w sprawie II W 256/09 wyrokiem karnym nakazowym z dnia 11 maja 2009 roku uznał obwinionych za winnych popełnienia wykroczenia z art.98 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku Nr 205, poz.1585.

Na skutek sprzeciwu J. S. od wyroku nakazowego, Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 5 marca 2010 roku, przy udziale oskarżyciela K. W. M. – pracownika ZUS, uniewinnił J. S. od popełnienia czynu opisanego wyżej i kosztami postępowania Sąd obciążył Skarb Państwa. Wyrok jest prawomocny od 23 maja 2009 roku.

Zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek, wynikające z obowiązkowego ubezpieczenia zatrudnionych pracowników, powstałe na koncie pracowniczym pozwanej spółki za okres 03/2008r. do 11/2008r. wynosi z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych 7.326,20 zł + odsetki naliczone do 24 stycznia 2011r. - 2.030,00 zł łącznie 9.356,20zł., na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego 1.879,68 zł + odsetki naliczone do 24 stycznia 2011 roku - 522,00 zł. łącznie 2.401,68zł., na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych 627,56zł. + odsetki naliczone do 24 stycznia 2011 roku -173,00 zł. łącznie 800,56 zł. Termin zapłaty upływał 15 - tego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek składkowy.

Spółka Biuro (...) Sp.C. J. S., J. F. z siedzibą w C., aktualnie nie figuruje w ewidencji Urzędu Skarbowego w K. wobec jej zlikwidowania.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., Inspektorat w K. z urzędu wszczął w dniu 24 sierpnia 2010r. postępowanie wyjaśniające w sprawie przeniesienia na współników spółki cywilnej J. S. i J. F. odpowiedzialności za zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych płatnika Biuro (...) Sp. C. J. S., J. F. z siedzibą w C., powstałe za okres od 03/2008r. do 11/2008r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje: Odwołanie J. S. nie zasługuje na uwzględnienie.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do zbadania, czy zachodzą wszystkie przesłanki warunkujące pociągnięcie do solidarnej odpowiedzialności zainteresowanej J. F., odwołującego J. S., jako współnika spółki cywilnej Biuro (...) Sp.C. J. S., J. F. z siedzibą w C., za zaległości spółki powstałe z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 03/2008r. do 11/2008r. oraz czy zachodzą jakiegokolwiek okoliczności uwalniające odwołującego od tej odpowiedzialności.

W zakresie zasad przenoszenia na osoby trzecie odpowiedzialności z tytułu zaległych składek właściwym jest przepis art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 roku Nr 205, poz.1585), powoływanej dalej, jako ustawa systemowa, stanowiący, iż do należności z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, stosuje się odpowiednio między innymi przepis art. 107 §1, art.108 §1 i 6, art.115 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2005 roku Nr 8, poz. 60) powoływanej dalej jako ustawa o.p.

Z kolei stosownie do art. 32 powołanej ustawy systemowej do składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Zgodnie z art. 115 § 1 o.p. współnik spółki cywilnej, jawnej, partnerskiej oraz komplementariusz spółki komandytowej, albo komandytowo – akcyjnej, odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką i z pozostałymi współnikami za zaległości podatkowe spółki. Przepis § 1 stosuje się również do odpowiedzialności byłego współnika za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie, gdy był on współnikiem oraz zaległości wymienione w art. 52 powstałe w czasie, gdy był on współnikiem (§ 2 zd.l o.p.). Odpowiedzialność określona powyższym przepisem, istniejąca pomiędzy współnikami oraz pomiędzy nimi i spółką ma charakter solidarny,

jednakże odpowiedzialność ta nie powstaje z mocy prawa. Konieczne jest bowiem orzeczenie o niej przez organ podatkowy w decyzji o charakterze konstytutywnym, o czym stanowi art.108 §1 o.p.

Zgodnie z linią orzecznictwa solidarny charakter odpowiedzialności, o której mowa w art. 115 § 1 Ordynacji podatkowej sprawia, że organ rentowy orzekając o tej odpowiedzialności winien obciążyć nią wszystkich współników. Nie może zatem wybierać, przeciwko któremu ze współników skieruje decyzję o odpowiedzialności za zaległości składkowe spółki. Wyboru osoby, od której dochodzona będzie należność organ rentowy może dokonać dopiero na etapie egzekucji.

W świetle powołanych wyżej przepisów, zwłaszcza art. 115 Ordynacji podatkowej, do wydania przez pozwanego organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. - decyzji o odpowiedzialności J. S. i J. F. współników spółki cywilnej Biuro (...) Sp.C. J. S., J. F. z siedzibą w C. ze spółką, niezbędne było wykazanie, że odwołujący J. S. był współnikiem spółki w czasie powstania zobowiązań, które przerodziły się w dochodzoną zaległość spółki oraz, iż egzekucja prowadzona przeciwko spółce okazała się bezskuteczna. Z kolei na odwołującym spoczywał ciężar przedstawienia dowodów w celu wykazania okoliczności, które mogłyby stanowić o zwolnieniu go z odpowiedzialności za długi spółki z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest, że odwołujący J. S. był współnikiem spółki cywilnej Biuro (...) Sp.C. J. S., J. F. z siedzibą w C., począwszy od 10 maja 2007 roku do momentu skutecznego wypowiedzenia umowy spółki ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Poza sporem pozostało nadto, że egzekucja skierowana zarówno przeciwko spółce, jak i zainteresowanej J. F. okazała się całkowicie bezskuteczna, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kościanie P. N., postanowieniem z dnia 13 października 2010 roku w sprawie KM 1825/10, umorzył prowadzone postępowanie na podstawie art.824 §1 pkt 3 kpc z uwagi na brak majątku. Obecnie zaś spółka nie istnieje wobec wystąpienia ze spółki drugiego współnika-odwołującego. Tym samym przyjąć należy, że co do zasady zostały spełnione przesłanki pozytywne do pociągnięcia J. S. do odpowiedzialności za długi spółki.

W niniejszej sprawie odwołujący twierdził, że z powodu ekskulpujących przyczyn, nie mógł w ogóle wykonywać jakichkolwiek obowiązków współnika w spółce w spornym okresie także, że dopiero po wszczęciu postępowania wyjaśniającego przez ZUS, dowiedział się o zadłużeniu. Tymczasem z ustaleń Sądu wynika, że odwołujący dopiero pismem z dnia 10 grudnia 2008 roku skutecznie wypowiedział swój udział w spółce i następnie wyjechał do Indii, gdzie przebywał w okresie od 17 grudnia 2008 roku do 3 stycznia 2009 roku, mając wiedzę o złej kondycji finansowej i zadłużeniu spółki już w listopadzie 2008r.o czym poinformowały go pracownice spółki (zeznania odwołującego oraz zainteresowanych, złożone w sprawie o wykroczenie -k.25 i 44-45 akt IIW 356/09-k.102 akt sądowych). Podkreślić przy tym należy, że odwołujący od wielu lat, w tym i w spornym okresie czasu prowadził na własny rachunek pozarolniczą działalność gospodarczą o takim samym przedmiocie działania, zatem od profesjonalisty wymagać należy więcej, niż od osoby nie posiadającej takich kwalifikacji. Zdaniem Sądu odwołujący mógł również sprawdzić, jak zainteresowana J. F. wykonuje obowiązki współnika w spółce, głównie w zakresie zobowiązań publicznoprawnych. Argumentacja odwołującego w tym zakresie nie wyczerpuje zatem przesłanki w oparciu, o którą odwołujący może uwolnić się od odpowiedzialności za zobowiązania spółki, została złożona wyłącznie na użytek niniejszej sprawy .

Jako kryterium przy ocenie winy, przyjmuje się obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od strony dbającej należycie o swoje interesy. Strona ta ma wykazać brak winy, czyli udowodnić stosowną argumentacją swoją staranność oraz fakt, że uchybienie określonemu obowiązkowi było od niej niezależne. Negatywnie z omawianego punktu widzenia oceniania jest wina umyślna, jak i nieumyślna w obu jej postaciach tzn. niedbalstwa i lekkomyślności.

Wskazać należy, że brak winy współnika spółki będzie zachodził np. wtedy, gdy z powodu choroby lub innych usprawiedliwionych przeszkód nie mógł on brać udziału w czynnościach zarządu, bądź ze względu na przeprowadzony w umowie spółki podział kompetencji, nie miał styczności z dokumentacją, pozwalającą na ocenę stanu finansowego

spółki i nie mógł stwierdzić istnienia podstaw do wszczęcia postępowania upadłościowego lub układowego (vide: uzasadnienie wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 12 lutego 2002 roku w sprawie III SA 2544/2000, LEX nr 54702, PP 2002/63). Taka zaś sytuacja nie zachodzi w niniejszej sprawie.

Odnosząc się zaś do zarzutu odwołującego, że nie wiedział o toczącym się przeciwko spółce postępowaniu egzekucyjnym, stwierdzić należy, że mimo zwrócenia organowi rentowemu tytułów wykonawczych w dniu 20 listopada 2009 roku z adnotacją na przesyłce listowej zwrot - firma zlikwidowana, odwołujący mógł powziąć uzasadnione przypuszczenie, że wszczęta została egzekucja celem zaspokojenia roszczeń organu rentowego, skoro już w 11.2008r. wiedział o zadłużeniu spółki z tytułu składek, nadto to na odwołującym, jako współniku spółki zawsze z mocy obowiązujących przepisów prawa, ciąży obowiązek i odpowiedzialność za działania podejmowane przez spółkę lub ich brak.

Przechodząc do kolejnego zarzutu odwołującego, dotyczącego kwestii związania Sądu prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 5 marca 2010 roku w sprawie o sygn. II W 256/09, mocą którego odwołujący został uniewinniony od popełnienia wykroczenia z art.98 ust.1 pkt 1 cytowanej ustawy systemowej, Sąd uznał, wbrew stanowisku odwołującego, że przedmiotowy wyrok nie wiąże Sądu orzekającego w rozpoznawanej sprawie. Zgodnie bowiem z treścią art.11 kpc oraz obowiązującą linią orzecznictwa sądowego w postępowaniu cywilnym, moc wiążącą mają tylko ustalenia prawomocnych, skazujących wyroków karnych.

W niniejszej sprawie zaś w sprawie II W 256/09 Sąd karny zajmował się wyłącznie badaniem, czy współnicy spółki dopuścili się wykroczenia z art. 98 ust 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie, zaś przestępstwa w rozumieniu kodeksu karnego. Nadto sąd karny nie zajmował się pojęciem odpowiedzialności solidarnej o której mowa w art.366 § 1 kc, z którego wynika szczególny rodzaj odpowiedzialności zarówno co do uprawnień wierzyciela, jak i relacji istniejących między współodpowiedzialnymi, w tym skutków wyegzekwowania należności od jednego z nich. Sąd karny badał wyłącznie przesłanki ewentualnej odpowiedzialności karnej obwinionych z tytułu popełnionego wykroczenia J. S. i J. F. w oparciu o przesłanki wymienione w art.98 § 1 ust 1 ustawy systemowej, uznając ostatecznie winę obwinionej J. F. w wyroku nakazowym z dnia 11 maja 2009 roku.

Reasumując powyższe rozważania Sąd uznał, że w okolicznościach niniejszej sprawy odwołujący J. S. przez sam fakt bycia rzeczywistym współnikiem spółki cywilnej Biuro (...) Sp.C. J. S., J. F. z siedzibą w C., ponosi solidarną odpowiedzialność wraz z drugim współnikiem zainteresowaną J. F. i spółką całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki z tytułu składek wraz z odsetkami na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 03/2008r. do 11/2008r. i w kwotach wskazanych w decyzji, których wartość nie została skutecznie zakwestionowana przez odwołującego. W tym zakresie odwołujący, w trakcie całego postępowania dowodowego, nie przedstawił jakichkolwiek dowodów z których wynikałoby, że wartość zadłużenia została nieprawidłowo ustalona. Nadto co istotne w sprawie karnej II W 256/09, odwołujący nie kwestionował wysokości zaległości składkowych objętych wnioskiem o ukaranie.

W tej sytuacji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc, sąd oddalił odwołanie

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz. U. z 2010r. Nr 90, poz.594), obciążając nimi Skarb Państwa w zakresie dotychczas poniesionym.

Apelację od wyroku wywiódł odwołujący. Skarżący zarzucił zaskarżonemu wyrokowi błąd w ustaleniach faktycznych, przekroczenie granic swobodnej sędziowskiej oceny dowodowej, pominięcie przesłuchania J. F..

Podnosząc powyższe apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Pozwany nie zajął stanowiska wobec apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zawiera uzasadnionych podstaw i stąd podlega oddaleniu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji przeprowadził wystarczające postępowanie dowodowe, a zebrany materiał poddał wszechstronnej ocenie z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodu przewidzianej przez art. 233 § 1 kpc. Na tej podstawie Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne, bez konieczności szczegółowego ich przytaczania.

Odnosząc się do zarzutu apelacji w pierwszej kolejności należy wskazać, że ustawa z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych przez art. 31 ustawy, pozwala na odpowiednie stosowanie do należności z tytułu składek przepisu ustawy z dnia 29.08.1997r. Ordynacja podatkowa. Odpowiedzialność za zaległe składki wspólników spółki cywilnej w sposób szczególny reguluje art. 115 ustawy Ordynacja podatkowa. Stanowi on, że wspólnicy ci odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką i pozostałymi wspólnikami za zaległości składkowe.

Zasada ta obowiązuje również byłego wspólnika za zaległości składkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie, gdy był on wspólnikiem.

W sprawie nie jest sporne pozostawanie przez odwołującą w okresie w którym powstała zaległość w spółce cywilnej Biuro (...) Sp.c. oraz że egzekucja w stosunku do spółki okazała się bezskuteczna.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, te dwie przesłanki wystarczą do orzeczenia odpowiedzialności z art. 115 ustawy – Ordynacja podatkowa apelującego o zaległości składkowe.

Chybione są w tym kontekście zarzuty odwołującego – uwalniające według jego twierdzeń od odpowiedzialności za zaległości spółki, tj. wyłączna wina drugiego wspólnika J. F. w powstaniu zaległości, jak i nieodpowiednie prowadzenie postępowania egzekucyjnego przez pozwanego.

Według Sądu Apelacyjnego orzekanie o odpowiedzialności wspólników spółki cywilnej nie jest oparte na zasadzie winy i dlatego nie ma znaczenia ustalenie przyczynienia się do powstania zaległości poszczególnych wspólników spółki. Oznacza to, że za zaległości składkowe może ponosić odpowiedzialność nawet ten wspólnik, który w żaden sposób nie miał udziału w ich powstaniu lub o nich nie wiedział.

Takie stanowisko Sądu Apelacyjnego potwierdzają wyroki sądów administracyjnych, dokonujących wykładni art. 115 ustawy Ordynacja podatkowa, że dla orzeczenia odpowiedzialności wspólników i byłych wspólników za zaległości podatkowe (tu składkowe) spółki osobowej, ustawodawca nie przewidział żadnych szczególnych przesłanek poza faktem istnienia zaległości spółki i wyniknięcia tej zaległości z działalności spółki.

Przy orzekaniu w sprawach o przeniesienie odpowiedzialności za zaległości spółki cywilnej na jej wspólników, nie ma natomiast znaczenia to, który wspólnik i w jakiej części przyczynił się do powstania zaległości (por. wyrok WSA w Warszawie z 16.06.2004r. III.SA.447/03 i WSA w Szczecinie z 5.10.2011r. I.SA/SZ/337/11).

W tym kontekście dla rozstrzygnięcia sprawy nie ma znaczenia treść wyroku Sądu Rejonowego w Kościanie II.W.256/09 i to niezależnie od słusznej oceny Sądu I instancji, iż zgodnie z art. 11 kpc w postępowaniu cywilnym moc wiążącą mają tylko ustalenia prawomocnych skazujących wyroków karnych.

Także zarzut opieszałości pozwanego w prowadzeniu egzekucji nie zwalnia odwołującego z odpowiedzialności za zaległości za zaległe składki. Sąd Najwyższy wypowiedział się bowiem, że nie ma prawnego znaczenia to, jak starannie i szybko organ rentowy wprowadza zaległości składkowe do windykacji oraz prowadzi jej egzekucję (por. wyrok Sądu Najwyższego z 26.11.2008r. I.UK.107/00 LEX nr 513023) i że organ ubezpieczeń społecznych nie ma obowiązku wszczynać egzekucji w takim czasie, aby uzyskać potencjalnie najwyższe zaspokojenie zaległości składkowych,

od płatnika składek, nawet gdy ich wcześniejsza egzekucja mogła prowadzić do uzyskania choćby częściowego zaspokojenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 2.12.2010r, II.UK.146/10 OSNP 2012/3-4/4).

Stąd też należy przyjąć, że to jak wierzyciel (tu pozwany) prowadzi egzekucję swoich wierzytelności, nie zmniejsza zakresu odpowiedzialności spółki z zaległości i nie zmniejsza również odpowiedzialności jej współników.

W apelacji odwołujący nie kwestionował już wysokości zadłużenia objętego zaskarżoną decyzją. Stąd też Sąd Apelacyjny przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu I instancji w tym zakresie, albowiem brak zarzutu apelacyjnego w tym zakresie zwalnia Sąd od szczegółowego rozważania tej kwestii.

Reasumując powyższe rozważania uznać należy, że wbrew zarzutom apelacji, skarżący nie wykazał przesłanek z art. 115 ustawy – Ordynacja podatkowa, które pozwoliłyby zwolnić go, jako współnika spółki cywilnej z odpowiedzialności za zaległości składkowe w okresie i wysokości wskazanej w zaskarżonej decyzji.

Nadmienić należy także, iż Sąd Apelacyjny nie zgadza się z częścią rozważań prawnych, poczynionych przez Sąd Okręgowy, co do kwestii winy, jako przesłanki pozwalającej na uwolnienie się od odpowiedzialności za zobowiązania spółki cywilnej.

Jak już wyżej wskazywano, zdaniem Sądu Apelacyjnego dla orzeczenia odpowiedzialności współników i byłych współników spółki cywilnej za zaległości składkowe w oparciu o art. 115 ustawy Ordynacja Podatkowa w zw. z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, nie ma znaczenia, kto ponosi winę za ich powstanie.

W tych okolicznościach sprawy Sąd Apelacyjny nie znalazł podstawy do uwzględnienia apelacji i działając na podstawie art. 385 kpc orzekł, jak w sentencji.

SSA Katarzyna Wołoszczak SSA Dorota Goss-Kokot SSA Marek Borkiewicz